

Introductie

Woonbond, Techniek Nederland, Natuur & Milieu en Regionaal Energieloket zijn verheugd dat het kabinet voornemens is aanspraak te maken op het Social Climate Fund. We vragen speciale aandacht voor **waterzijdig inregelen** van verwarmingsinstallaties. Dit betekent dat warmte gelijkmatig over radiatoren wordt verdeeld, waardoor woningen efficiënter worden verwarmd. Deze laagdrempelige en kosteneffectieve maatregel helpt huishoudens met een hoge energierekening en een laag inkomen – vaak huurders in sociale woningen – om direct tot **15%¹ op aardgas te besparen** en het wooncomfort te verbeteren. Daarom doen we vier aanbevelingen als onderdeel van:

Voorstel 1:

Huishoudens met een laag inkomen en een hoge energierekening financieel ondersteunen en helpen hun woning energiezuiniger te maken (Format SCF-plannen - SZW en VRO).

1. Ga voor een structurele oplossing: duurzame maatregelen boven inkomenssteun

Fossiele brandstoffen worden duurder door ETS-2, waardoor de gasrekening met **gemiddeld € 115 per jaar** stijgt. Tijdelijke inkomenssteun via het Tijdelijk Energie(nood)fonds hielp kwetsbare huishoudens in 2023 en 2024. Maar omdat energieprijzen waarschijnlijk hoog blijven, is het slimmer om **de oorzaak van hoge energiekosten aan te pakken** in plaats van alleen de gevolgen te verzachten. Slecht geïsoleerde woningen en inefficiënte verwarmingsinstallaties zorgen voor structureel hoge rekeningen. Daarom zijn duurzame maatregelen, zoals waterzijdig inregelen, een effectievere oplossing dan alleen financiële steun.

Voorbeeldberekening 1: Inkomenssteun versus ‘maatregel waterzijdig inregelen’

Het instellen van een verwarmingssysteem in een rijwoning (bouwjaar 1950-1980) met zeven radiatoren kost ongeveer **€ 950**. Dit bespaart gemiddeld **15% energie**, wat neerkomt op **€ 245 per jaar** (bij een gasverbruik van 1.200 m³). De terugverdientijd is **3,5 jaar**, en over een periode van tien jaar levert dit **2,5 keer meer voordeel op dan inkomenssteun**. Bovendien compenseert de besparing de ETS-2-verhoging **twee keer**.

2. Maak een aanpak voor grootschalig ‘waterzijdig inregelen’ onderdeel van voorstel 1

Waterzijdig inregelen is een slimme maatregel, omdat het:

- **Direct toepasbaar is voor huurders en huiseigenaren** – Het vereist geen verbouwing en veroorzaakt nauwelijks overlast. Dit maakt het een laagdrempelige oplossing zonder complexe besluitvorming.
- **Hoge besparing biedt tegen lage kosten** – Zoals de voorbeeldberekening laat zien, is het een van de meest kosteneffectieve energiemaatregelen.
- **Wooncomfort verbetert** – Een gelijkmatig verwarmde woning verhoogt het comfort, vooral voor huishoudens met een hoge energierekening.
- **Werkgelegenheid creëert** – De afgelopen jaren zijn honderden mensen aan de slag gegaan als energiecoach of -klusser. Waterzijdig inregelen is een logische vervolgstap naar een carrière in de energietransitie, bijvoorbeeld bij installatiebedrijven of netbeheerders.

Waterzijdig inregelen; waarom nu (wel)? Waterzijdig inregelen stond al langer op de beleidsagenda, maar een tekort aan uitvoerders vertraagde de uitrol. Door de inzet van energiecoaches en -klussers is de uitvoeringscapaciteit nu beschikbaar. Regionaal Energieloket heeft op moment van schrijven bij 380 woningen de maatregel getroffen en staat samen met andere organisaties in de sector klaar een schaa sprong te maken.

3. Organiseer de uitvoering via gemeenten en woningcorporaties

Gemeenten hebben via de SPUK Aanpak Energiearmoede veel ervaring opgedaan in het ondersteunen van kwetsbare huishoudens. Zij werken al samen met woningcorporaties,

¹ **TNO (2020)** *Waterzijdig inregelen van verwarmingssystemen in woningen: irregelmethode* en **Saxion (2023)** *Radiator WaterBalans - Kwantificeren van het besparingspotentieel als gevolg van waterzijdig inregelen*.

energieloketten, energiecoöperaties, marktpartijen en lokale initiatieven. Deze infrastructuur is perfect geschikt om **waterzijdig inregelen op grote schaal uit te rollen**. In gemeenten zoals Amstelveen, Amsterdam, Groningen en Rotterdam zijn al de eerste successen zichtbaar. Voor een effectieve aanpak is actieve benadering cruciaal. Wacht niet tot bewoners zich aanmelden, maar ga zelf naar huishoudens die hulp nodig hebben. Bijvoorbeeld door een voucher ter beschikking te stellen.

4. Gebruik het EU Climate Fund voor een structurele impuls

Om waterzijdig inregelen op te schalen van 1.000 huishoudens naar 10.000 en vervolgens 100.000, is extra budget nodig. Kwetsbare huishoudens kunnen deze kosten niet zelf dragen, en ook gemeenten en woningcorporaties hebben onvoldoende financiële ruimte. Het EU Social Climate Fund biedt een kans om hier structureel in te investeren met in potentie een grote impact (voorbeeldberekening 2). Publieke en private cofinanciering kan de impact verder vergroten.

Voorbeeldberekening 2: Impact op gasrekening en -verbruik. Als € 72 miljoen (10% van het budget) wordt ingezet, kunnen **72.000 huishoudens** profiteren van waterzijdig inregelen. Dit bespaart jaarlijks: € 12.960.000 aan energiekosten en 25.656 ton CO₂-uitstoot.

Contact

Voor vragen over deze reactie kunt u contact opnemen met:

Rik van Berkel – rik.vanberkel@regionaalenergieloket.nl

06 46 266 597